

Curierul Ardealului

3 LEI
Exemplarul

Redacția și Administrația:
ARAD, Str. Românului No. 6.
Telefon 156.

ORGAN POLITIC ȘI DE INFORMAȚIUNI
Apare Joia și Duminică

ABONAMENTE
Un an, lei 400.— sease luni, lei 250.— trei luni
lei 150.— Pentru autorități și întreprinderi par-
ticulare 1000 lei anual, — sease luni, lei 600.—

3 LEI
Exemplarul

Pe urmele unei călătorii

— Propaganda Suveranei în spus —

În războiul politic și economic, ce se dă azi între țări M. S. Regina Maria s'a pus din nou în serviciul țării sale, căutând prin călătoria sa peste Ocean, să atragă atenția Apusului îndepărtat asupra poporului viguros, de muncă și asupra Statului latin din Răsăritul Europei.

Nu se putea un crainic mai bine ales pentru aceasta misiune, dela care se așteaptă pe drept cuvânt, după drumul de triumf al Augustei, un nou avânt economic și un nou credit material și moral al țării noastre. Când cea mai bogată între țările continentului european, dispune de imensele bogății cari stau ascunse în sinul pământului, așteptând numai lovitura de ciocan, care să le scoată la suprafață, prefăcându-le în isvoare necocate a acestui popor, este un păcat strigător la cer, o crimă față de viitorul acestei țări, a mai sta cu mâinile în sin, a ne privi pădurile cântând doina, a privi căderile de ape neutilizate, minele de cărbuni, de fier, isvoarele de gaz, neexploatate din lipsă de capital, mulțumindu-ne cu refrenul: „Munții noștri aur poartă”. Obținerea capitalului strein, este pentru noi azi o chestiune de existență, în concurența industrială, comercială aprigă, dintre țări.

Finanța americană plasată în resursele neprețuite economice ale României va avea posibilitatea să creeze aici cea mai puternică uzină industrială a Europei.

Pe urmele Augustei noastre Suverane se reface situația morală a Ro-

mâniei Mari, sdruncinată prin propaganda subversivă a dușmanilor noștri, se întărește convingerea opiniei publice mondiale, că aici la grăile Dunării în vecinătatea bolșevismului rusesc, trăiește un popor conștuit de chemarea sa civilizatorie, sunt stări ordonate, raporturi interne normale și tare în hotărârea sa, de a-și apăra pământul vieții sale naționale, contribuind în același timp la opera progresului uman.

Campania de defaimare susținută cu tenacitate de adversarii noștri, ignoranța în care se găsea lumea apuseană față de noi, a fost spulberată prin prezența Reginei iubite de poporul ei, prin aceasta dovadă de strânsă legătură între Coroana domnitoare și Țară.

Occupaji de aproape cu organizarea vieții de Stat, cu apărarea hotarelor pândite de contrari, România a întreprins organizarea unui serviciu de propagandă economică și de presă peste hotare, tolerând cele mai fantastice svonuri asupra stărilor dela noi. Nimicirea și sugrumarea naționalităților conlocuitoare, revoluții interne, mișcări generale de bolșevism, stagnarea oricărui munci productive, intineric cultural, etc. umpleau coloanele ziarelor din apus asupra stărilor dela noi, contribuind la neîncrederea, străinărității în Statul român și în averea noastră națională.

Pe urmele călătoriei M. Sale Regina, România se reflectează prin o lumină nouă, în conștiința opiniei publice a Apusului.

Dr. Gh.

care a primit rezolvarea acum, aprobându-se câteva loturi de casă din acest intravilan din mijlocul orașului, partea de către Bulev. Carol, unora dintre cei dinții slujbași ai județului de sub stăpânirea românească.

De altcum aceste loturi în mărime de câte 100—120%, s'au dat cu un preț urcat, aproape echivalent cu prețurile obicnuite.

Nu mai bucura se poate ori care român, că în centrul orașului Arad, se câștigă câteva imobile, pe cari vor edifica românii, mai ales că de prezent tot la 20 de proprietari streini urmează un român.

Inform.

Constituirea Consiliului orașanesc al Aradului

— Rolul noului primar —

În pragul constituirii parlamentului orașanesc al Aradului reflexile de mai jos vin să lămurească opinia publică de bine asupra unor directive nouă, ce să impun în viața orașului nostru.

Auziam deunăzi pe un veteran director de bancă și care cu toată vârsta înaintată, nu prea știm nimic să fi făcut, să fi luptat și să fi muncit mai departe de cât clientela advocațională și ghicurile băncii, și când: „ce vreau acești oameni tineri din consiliu, cum să mă amestec între ei?”

Aveam dorința să-i răspund, că atunci când dlui, bătrânul prudent, serioș, cuminte și bun român fugea dela Ciaba spre Arad, oamenii tineri mergeau într'acolo spre Ungaria și în însuflețirea sau prostia lor tinerească au împlinit o frumoasă datorință, au săvârșit frumoase fapte.

De ce nu s'ar admite, că generația mai tineră, chemată la muncă, la un rol important, nu ar presta prin zelul, prin însuflețirea, cunostințele lor, tot atâtă inițiativă rezultate bune și prosperitate generaiă, ca și ori și care bătrân pricepător de operații bancare?

Bătrânețea nu mai constituie un privilegiu de monopolizare a tuturor actelor de conducere, mai ales fiind vorba de orașul acesta neglijat și după experiența cu consiliul expirat.

Ori nu cerem, decât să fim judecați, după muncă îndeplinită. Iată pentru ce credem și avem convingerea fermă, că forțele tinere din sinul noului consiliu, orașanesc, vor satisface pe deplin încrederea cetățenilor acestui oraș.

Ne întrebăm, dacă față de alte centre mari din Ardeal, ca Oradea sau Timișoara, nu este cert că singur Aradul a rămas în urmă pe toate terenele.

În timp ce alte orașe, au primit Academia, Politehnică, Inspectorate, Curți de Apel, etc. etc. O singură instituție avea Aradul. Direcția Reg. CFR și cât pe aci să o piardă.

Persoana dlui dr. Stefan Angel, având nu numai cea mai vie încredere și dragoste a populației acestui oraș, fără deosebire de naționalități, de clase, întrunind și condițiunile unui vrednic și priceput gospodar public, după o muncă de 30 ani în serviciul acestei populații, este o garanție puternică de progres și înaintare.

Cunoașterea nu numai a oamenilor șireferințelor de viață dar mai presus, a tuturor lipsurilor din trecut, a tot ce este legat de solul și subsolul acestui opid, priceperea administrativă, îngreunată cu cinstea personală și reputația publică, ne chezește în persoana dlui dr. Angel, o fecundă eră de nouă dezvoltare, cu concursul consiliului „tiner”.

Conferința internațională de căi ferate la București

La 23 Nov. a. c. s'a deschis în capitală conferința internațională pentru reglementarea raporturilor de comunicație de c. f. r. între statele România, Ungaria, Austria, Italia, Cehoslovacia, Jugoslavia și Polonia. Au venit reprezentanți din toate țările amintite.

Guvernul român a fost reprezentat la deschiderea prin d. Văleanu, ministru comunicațiilor.

Delegații au fost și au cercetat terenurile și instalațiile petrolifere de pe Valea Prahovei.

Alexandru Constantinescu fostul ministru

A încetat din viață unul dintre cei mai cunoscuți bărbați politici ai țării noastre, a cărui cuvânt hotărâtor a tras nu odată în cumpăna cu greutate, în viața politică a vechiului regat, ca și în conducerea României întregite.

Timp de jumătate de secol, Al. Constantinescu în calitate de ministru în repetite rânduri, în guvernele liberale, a fost recunoscut ca om de o activitate neobosită, de o inteligență superioară și de un cald patriotism românesc, indiscutabil. Dela Arad păua în Chignăul Basarabiei, din Maramureș până în satele Dobrogei, nu este aproape cătun, pe care să nu-l fi cercetat acest bătrân cu inima vecinic tineră, totdeauna de cea mai bună inspirație și însuflețire.

Nu a fost o comemorare națională, un parastas, o aniversare la Brașov, la Turda, la Sibiu, la Blaj sau la Câmpeni, de unde să lipsească cuvântarea însuflețită a ministrului Constantinescu. Cum nu scapă nime care se amestecă în frământările și lupta politică, de lovituri, de pizma, de defaimări — pe drept sau pe nedrept, — mai mult ca ori și cine a avut parte de acestea ministrul Constantinescu, considerat ca meșterul politic, spiritul rector al partidului liberal.

În lupta economică dintre clasa imensă țărănească a vechiului regat, între mizeria și sărăcia răsculaților dela 1907 și între clasa boarească, burgheză bancară-financiară reprezentată prin partidul liberal, care număra în sânul său pe latifundiați, pe boeri, este firesc că tot odul, toate săgețile erau îndreptate contra reprezentanților, a ministrilor și conducătorilor acestei clase.

Al. Constantinescu, nu era decât un om, păcatul era al sistemului de conducere oligarhică. Și dacă ne mai gândim că vechiul regat mizericordios acest sistem feudal, regimul de exploatare, de corupție — dacă vrei — din timpul stăpânilor fanarioțice, rusești, grecești și turcești, trebuie să fim mai obiectivi în judecata asupra oamenilor.

Deasupra învinuirilor de îmbogățire, de abuzuri ale rezortului condus de el mort, de sforări politice, cari au fost și vor fi întotdeauna, ne ridicăm și apreciem pe Alexandru Constantinescu pentru faptele și sufletul său mare.

Răsfoind în paginile de istorie ale războiului nostru pentru unitatea națională, citesc desbaterile Consiliului de Coroană, când Al. Constantinescu cerea intrarea României în război cu rizicul de a fi zdrobiți alături de Anglia și Franța, decât învingători alături de Ungaria.

A fost între acei puțini oameni politici, ca răspundere pentru viitorul acestei țări, care și-a luat întreagă răspunderea biruinței finale.

Dacă nu ar fi rostit nici când vreun discurs, cuvintele sale de fost și viitor ministru — îi înfățișează în adevărată lumină a omului în dragoste și încredere nestrămutată în viitorul neamului — între cele mai grele împrejurări, când mulți din cei de azi se ascundeau în umbră.

L-am auzit zicând: „Noi cei de peste Carpați, am intrat în război pentru Ardeal, căci aveam aici un zălog, aveam un amulet sfânt, aveam aici trupul lui Mihai Viteazul, în țărina dela Turdas”.

Ori este un cult, pe care trebuie să-l avem întotdeauna. *Cultul morții. Îngduvini și am făcut* chiar, cea mai severă critică activității lui Al. Constantinescu și nu retrăgete o iotă.

Dar trebuie să ne aducem aminte, că *morțul* are o familie, are pe cei cari îl plâng de aproape și atunci, a arunca o piatră în sicriul încă deschis al morțului, înseamnă o insultă, o profanare a celor mai umane sentimente, (vezi „Cuvântul”) ce numai înseamnă critică obiectivă.

Ne-am entuziasmat în trecut și așteptăm pe viitor cu aceiași ardoare critica lui Pamfil Șeicaru, dar simțim parcă o decepție, în fața lovirei unui oosciug.

1 Decembrie

Sărbătorirea unirei Ardealului cu țara mamă care va avea loc la 1 Decembrie se va desfășura cu tot fastul convenit. În după amiaza zilei Soc. Astra Despărțământul Arad, va organiza un mare festival național la care va vorbi un profesor universitar dela Cluj ca delegat al extensiunii universitare urmând un program artistic.

Unificarea legislativă română

Declarațiile președintelui consiliului legislativ —

Unificarea și coordonarea diferitelor regimuri și legi, cari se aplică în provinciile cari alcătuiesc Statul român, a format întotdeauna o problemă din cele mai arzătoare, dar tot atât de grele.

A face să înceteze în scurt timp aplicarea unor legi, fie în Ardeal, Banat și Bucovina, ca și în Basarabia, unde numeroase evoluțiuni și principii de drept au trecut în tradiție sau apoi a compune legi de drept privat și public, cari să fie în concordanță cu evoluția dreptului în toată lumea, ca și cu spiritul vieții românești, în concordanță cu condițiunile și referințele specifice ale țării și poporului nostru, înseamnă a pune o temelie nouă vieții noastre politice și economice pentru vi tor.

Cu rezolvarea acestei chestiuni de ordin și interes superior și general, se ocupă consiliul legislativ superior dela constituirea lui, fără intrerupere.

Studii serioase și o muncă tehnică deosebită se depune în acest scop. Unificarea dreptului privat, care cuprinde codul civil și procedura, legislațiunea și codificarea comercială, se studiază de o secție specială, formată din cinci consilieri, trei referenți și trei substituiți. Afară de aceasta sunt consultați diferiți specialiști în materie, profesori universitari.

A fost terminat până în prezent *codul penal* și se lucrează cu stăruință la procedura penală.

În chestiile de unificare legislativă consiliul s'a pronunțat până de prezent în 110 cazuri. Se speră că se va ajunge treptat la o perfectă unificare pe acest teren pentru ca instanțele judiciare să nu mai judece pe teritoriul aceluiași stat național, în diferite moduri. Este adevărat că d. e. în Germania, a durat aceasta operă de unificare de legi, 20 de ani. Dar nu trebuie uitat, că paciența și încetineala nemăscă de o oră, a fost întotdeauna întrecută de spiritul și istețimea de o clipă a francuzului.

Se ține seamă în activitatea aceasta a consiliului legislativ, în afară de pățile bune și principiile corecte de drept depuse în legislația austro-ungară sau rusească și de ideile avansate în materie de drept, din statele cu civilizație înaintată.

Cu ocazia unei desbateri a consiliului legislativ, d. ministru *Cudalbu*, a pus chestiunea, că până la unificarea completă legislativă, care reclamă timp îndelungat, nu ar fi de dorit și potrivit, să se extindă dreptul civil român din v. regat, în provinciile alipite? Tot aici s'a discutat și chestiunea de aplicare eventuală a legislației din Elveția pe întreg teritoriul statului român, în ce privește regimul căsătoriei?

Consiliul a fost de părerea, că prin aceasta nu s'ar rezolva problema. Activitatea comisiei numai astfel va progresa, dacă se va întregi numărul membrilor, cu juristi recunoscuți capaciați, magistrați cu veche experiență și advocați verși și în curent cu știință conținut progresivă și evolutivă a dreptului.

Limba maghiară în Consiliul dela Satu-Mare

Din motive politice electorale regimul liberal a tolerat și admis, ca în consiliile orașenești din Ardeal să se întrebunze și l. maghiară în desbaterile oficioase. Ulterior au retras acest ordin, care a mai rămas în vigoare numai la Arad, unde stăpâna sub turnul primăriei și dicta Barabás Béla.

De curând însă, în consiliul orașanesc din Satu-Mare îndrăzneala compatrioților noștri mergând prea departe, s'a produs o nemulțumire generală între români. Atunci s'a hotărât, că înainte de a se vota o chestiune oarecare, desbătută numai în limba oficială a Statului român, care este cea română exclusiv, să se explice consilierilor comunali minoritari și în l. maghiară despre ce este vorba, să știe să voteze. Socotesc, că este de ajuns atâta, căci am putea de bunăoară să cerem fără exagerare, ca cei cari nu știu, sau nu vreau să știe limba Statului, să nu ocupe funcții publice.

DESCHIDERA CORPULOR LEGIUITOARE

Duminică, 14 Nov. s'a deschis sesiunea Corpurilor legiuitoare.

În vederea acestei solemnități, edificiile publice au fost împodobite cu drapelul național.

La intrarea în palatul Camerei. M. S. Regele a fost salutată de d-nii miniștri, în frunte cu dl general Averescu, prin ministrul și de adjutanții regali și condus în sala de ședințe.

Mesajul regal

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Corpurile Legiuitoare constituite după o nouă consultare a Țării se întrunesc astăzi în prima sesiune ordinară pentru a desăvâși cu munca lor opera de continuitate normală a vieții noastre de Stat.

Urmărind toate eforturile de consolidare prin cari patria întregită își întărește pas cu pas temeiurile sale de existență, sufletul Meu, acum în pragul împlinirii unei jumătăți de veac dela proclamarea independenței, cum pânănd destinele vremilor, nu poate privi așezarea noastră de Stat, decât cu o vie mulțumire pentru trecut și cu o încredere neclintită în ziua de mâine.

Cu această credință în triumful muncii statonice, moștenită dela înaintași, inaugurez și actuala perioadă de activitate a Domniilor-Voastre acum, când Majestatea Sa Regina, inspirată de aceleași simțiminte, duce dincolo de Ocean numele Țării, făcând din acest drum un prilej de prețioasă apropiere, de călduroase manifestațiuni, pentru cari noi vom păstra todeauna recunoștință marelui popor american.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

România păstrează neschimbată linia sa de conduită în politica externă, călăuzită fiind de ideea păcii cu respectul tratatelor și cu menținerea neștirbită a ordinii internaționale. În acest spirit, am reînnoit anul acesta tratatul care ne leagă cu deplină încredere de vecina noastră Polonia, precum și convențiile constitutive ale Micii Înțelegeri, consacrand din nou relațiile intangibile cu Republica Cehoslovacă și cu Regatul Sârb-Croat-Sloven.

Această politică, izvorâtă din principiile echitabile, puse la baza Societății Națiunilor, a fost afirmată în urmă de tratatul și convenția de arbitraj semnate cu Franța, marea noastră prietenă din toate vremurile, în timp ce Adunarea Generală a Societății Națiunilor, apreciind consecvența într-o atitudine înțeleaptă și leală, a așezat România în Consiliul Societății Națiunilor pe termen de trei ani, consfințindu-i astfel autoritatea în fața tuturor.

Călăuziți de aceleași năzuinți de pace, în cadrul tratatelor și a asigurării ordinii internaționale, afirmate cu tărie de Președintele Meu de Consiliu în Italia, am ajuns la semnarea pactului de amicitie cu această țară. Recentă vizită a unui sol al Italiei, A. S. R. Ducele de Spoleto, însoțit de Mareșalul Badoglio, a fost o fericită ocaziune pentru a ni se manifesta tradiționalele sentimente frățești față de patrimoniul clasic al latinității, de care nu s'a despărțit niciodată istoria noastră.

Constatăm de asemeni că în anul acesta, ca și în trecut, Marea Britanie a găsit prilejul de a arăta României o considerațiune care ne onorează și putem afirma deci cu satisfacțiune că raporturile noastre cu toate Statele sunt din cele mai bune, iar în deosebi cu cele vecine, devenit tot mai multumitoare, înlesnind astfel străduința noastră de a avea, de a contribui la pacea care este suprema chează și a ordinii pe Continent.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Sub scutul păcii asigurate, ducând mai departe opera de consolidare a țării, va trebui să luați în deosebită cercetare legiuirile pe cari vi le va propune Guvernul Meu, menite să pună pe baze noi, potrivit cerințelor vremii, învățământul secundar și cel superior, acela în vederea răspândirii culturii la sate, precum și proiectul pentru stabilirea relațiilor dintre culte și Stat, într-un spirit de echitate menit să statornicească pacea sufletelor la minoritățile confesionale și etnice din țară.

De asemeni veți avea de examinat măsurile pregătite de Guvernul Meu pentru a continua în întregul ei opera de legiferare în materie de organizare a muncii, cooperăției, asigurărilor sociale și construcțiilor; tot astfel și problemele sănătății publice, în care mai cu neosebire organizarea Casei Sănătății.

Neajunsurile întâmpinate din cauza deosebitelor legiuiri de aplicat în finiturile alipite fac necesară o cât mai grabnică unificare de legislație. Guvernul Meu vă va prezenta chiar în această sesiune legea Codului și procedurii penale a Curților cu jurați, chemate să împlinescă în parte această nevoie.

Tot atât de imperioasă este modificarea legii chirilor ca o operă de dreptate socială.

Pentru asanarea morală a societății noastre, veți examina legea presei, menită să reglementeze în acord cu interesele superioare ale Statului acest mijloc important de pregătire a opiniei publice.

Străduința noastră continuă de a pune în valoare bogățiile țării, impune o serie de măsuri pentru ocrotirea comerțului, propășirea industriei și asigurarea mijloacelor de transport. Veți cerceta deci proiectele de lege a burselor, legea industrială, legea drumurilor, legea zonelor libere în porți și proiectul de modificări necesare în legea de organizare a căilor ferate române.

Aplicarea reformei agrare se urmează metodic și în curând va fi sfârșită în toată țara. Preocuparea de căpetenie a Guvernului, acum când exproprierea s'a terminat, este creșterea producției agricole. Pentru acest scop organizația Ministerului de domenii și învățământul agricol vor fi completate, dându-se agriculturii ocrotirea legală și mijloacele de credit necesar îmbunătățirii ei.

Chestiunea socială deslegată prin împroprietăre în regiunile de câmp și deal a rămas întreagă la munte și la bălți. De aceea regimul pescuitului și al exploatarei pădurilor vor fi revizuite în scopul de a stabili raporturi legale echitabile între proprietari și muncitori.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

O problemă care își așteaptă de multă vreme rezolvirea este aceea a reglementării retribuțiilor funcționarilor publici după norme noi și uniforme, ce au a pune în armonie salariile cu însemnătatea fiecărei funcțiuni din Stat, urmărind îmbunătățirea lor.

O asemenea reglementare vă va fi prezentată spre examinare de Guvernul Meu sub forma unei legi generale a salarizării funcționarilor, care urmează să-și înceapă aplicarea în cursul viitorului an financiar.

Cheltuielile mereu crescând în ale Statului și în deosebi cele reclamate de această ameliorare a situației materiale a funcționarilor și pensionarilor, precum și cele necesare noilor servicii în datoria publică, impun unele modificări în legile noastre fiscale, paralele cu schimbarea unor dispoziții din legea contribuțiilor directe, cu sporirea unor taxe de consumațiune și cu modificarea impozitului pe cifra de afaceri.

Pentru situațiunea noastră financiară legăturile noastre cu străinătatea sunt de o importanță deosebită, de aceea, pe de o parte, Guvernul Meu a rezolvat în chip satisfăcător datoria noastră de război față cu Statul italian, contractând și un împrumut, iar pe de alta, chiar zilele acestea este în curs de soluționare complicata chestiune a petrolștilor sinistrați în toamna anului 1916.

Desvoltarea producției naționale în cadrul nou al României mărite cere un regim sigur de protecție, pe care nu îl poate da decât un tarif vamal corespunzător cerințelor actuale și stabil instituit prin lege. În acest scop Guvernul Meu vă va supune un proiect de tarif vamal, cel dintâi dela război încoace.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Toate aceste îmbunătățiri reclamate de consolidarea Țării în urma prefăcilor datorite războiului, este vădit că nu se pot realiza decât având garanția cea mai desăvârșită a siguranței contra oricărei turburări pe timpul muncii pașnice de consolidare. Această garanție este glorioasă armată a Țării. Domniile-Voastre conștiințe de misiunea ei, sunt convins că o veți ajuta cu toată solicitudinea, făcând chiar sacrificii și punând la o parte, pentru trebuințele acestei instituții, principiul economicilor, care vă îndrumă judecata în toate ramificările vieții de Stat.

Guvernul Meu va supune Corpurilor legiuitoare mai multe proiecte, având în vedere o nouă lege a recrutării, o revizuire a legii generale de pensii, stabilirea unui regim echitabil și unic pentru toți ofițerii cari au făcut războiul de întărire a neamului, deosemeni o rectificare a codului justiției militare.

Cu deosebire însă Guvernul Meu, dorind să păzească toată vigoarea organismului nostru militar, se va preocupa de asigurarea unui trai mai bun pentru soldat, precum și de îmbunătățirea soldelor corpului ofițeresc.

O grijă deosebită se pune în așezarea instituțiilor invalizilor, văduvelor și orfanilor de război, pe temeiul indicate de experiența făcută dela crearea acestei instituții, până azi.

Paralel cu aceste înnoiri, urmărind perpetuarea și întărirea ordinii de Stat, vi se vor înfățișa proiectele de lege pentru reforma poliției și jandarmeriei, deosemeni și unele trebuincioase modificări ale legii administrative, în temeiul experiențelor recente.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Acest mănușiu de probleme se ridică în fața noastră acum când succumul de odinioară ne reînvie amintirile celor cinci decenii de elaborare a prezentului.

Convins că veți căuta să deslegați toate aceste probleme însufleții cu toții de cea mai nemărginită iubire de Țară, invoc binecuvântarea A-Tot Puternicului asupra lucrărilor domniilorvoastre. Sesiunea ordinară a Corpurilor Legiuitoare este deschisă.

În memoria lui Ilarie Chendi

Duminecă după amiază, în satul Cârlos de lângă Mediaș, a avut loc desvelirea plăci comemorative așezate din inițiativa d-ului Alex. Lapedatu fostul ministru al cultelor și artelor, pe casa care s'a născut Ilarie Chendi.

Pe lângă un public numeros venit din localitățile învecinate, au mai asistat la această pioasă comemorare d-ii Ion Minulescu, din partea ministerului artelor. Liviu Rebreanu, din partea Societății scriitorilor români, Mihail Sorbul, din partea Societății autorilor dramatici. A Bănuț, din partea „Astrei”, Teculescu, directorul liceului din Sighișoara și reprezentanții diferitelor societăți studențești și de presă din București și Cluj. În discursurile roslite s'a amintit gestul dlui Al. Lapedatu care cinstește în primul rând nu atât pe fostul ministru cât mai ales pe marele nostru cărturar și pe bunul și statornicul prieten al regretatului Ilarie Chendi.

Pe noi aradanii, ne leagă o pioasă amintire față de distinsul publicist și literat critic Chendi, care timp îndelungat a muncit în orașul nostru ca redactor la ziarul „Tribuna”.

Acțiunea pentru libertatea radiofoniei

— Congresul-radio la Arad —

Noua invenție a radiofoniei, a telefoniei fără fir, a cucerit în curând toată lumea. În Apus, mai ales în America, aproape în fiecare casă a fost instalat un mic aparat radio, care, a făcut să dispară cea mai mare distanță. Cetățeanul fericit, ascultă de acasă în toată comoditatea cele mai noi știri din toată lumea, evenimentele zilnice politice, artistice, economice etc.

România e ste singurul stat în lume, unde acest mijloc nou al civilizației, a fost interzis. De ani de zile se discută în presă, parlament, cercuri politice și economice, necesitatea unei acțiuni generale, pentru a ne lega cu civilizația universală și prin aceasta cale. Guvernele trecute s'au opus, din motive de siguranță de Stat.

În această mișcare s'a produs un eveniment nou, prin congresul regiolar, ținut la Arad Duminecă în 21 Nov. Au participat un mare număr de comercianți firme economice, interesați, particulari și a. din București, Timișoara, Cluj, Oradea Mare, cu scopul să elibereze acțiunea radiofoniei în România. Comercianții de instalații radiofonice s'au organizat în asociație pe toată țara, cerând liberul import și întrebuințarea de radio în țară. Au înaintat ministerului de comerț un memoriu asigurând guvernul că numai în Ardeal, se vor înscrie 25.000 de acționari în societatea pentru instalarea de radio.

Comercianții din București au fost surprinși de interesul deosebit, de mare, ce se arată în Ardeal în privința aceasta. Se speră, că congresul dela Arad va avea rezultate multumitoare pentru aplicarea și introducerea cât mai extrinsă de radio și crearea unei legături mai strânse cu civilizația altor State.

Înțelegerea între partidele politice în Franța

Paris. — D-ii Poincaré și Herriot au inaugurat ieri Școala Profesională din Tarbes. Dl Poincaré a mulțumit municipalității pentru primirea făcută dlui Herriot, considerând aceasta ca un simbol de aprobare a eforturilor de uniune naționale, reamintind miniștrilor actuali că au datoria primordială de a renunța la orice polemici și de a se apropia în interesul patriei. Evocând armistițiul partidelor în timpul războiului, d. Poincaré a reamintit că deși pericolul financiar a fost îndepărtat sunt încă în joc viitorul monetei Franței și prosperitatea ei materială, precum și forța morală a țării și independența acțiunii sale politice. În fața unei asemenea sarcini, toate considerațiunile de partid trebuie să dispară și aceasta nu pentru câteva săptămâni. Printre o muncă ce va cere mult timp, va trebui să se găsească soluțiuni pentru a face francul stabil, evitându-se orice măsuri premature și orice dispozițiuni fragmentare. Guvernul de uniune națională, — a încheiat dl Poincaré, — coresponde aspirațiunilor țării și intereselor bine înțelese ale Republicei.

Noul proiect de lege al chirilor

— Textul proiectului —

Iată textul proiectului provizoriu, așa cum a fost înaintat consiliului de miniștri.

Este bine precizat că acest text nu constituie încă nici ceace se numește un proiect de lege.

ART. 1. — Se prelungesc de drept până la 23 Aprilie 1930, în folosul chiriașilor și în condițiunile legii de față, numai următoarele contracte de închiriere, scrise sau verbale și care au beneficiat de ultima prelungire.

1. Contractele având de obiect locuința chiriașului sau subchiriașilor, persoane fizice, cetățeni români.

Contractele având de obiect locuința funcționarilor de stat și pensionarii.

2. Contractul având de obiect localurile ocupate, în ori ce scop, de Stat, județe sau comune instituțiunile și societățile delegate, prevăzute în bugetele acelor, precum și acele ocupate de căminurile și internatele școlare, de orice fel, etatizate.

ART. 2. — Nu sunt considerate ca locuinți, imobilele sau diviziunile lor în cari se exercită un comerț, industrie sau meserie chiar dacă chiriașii aceștia au și locuința în acele imobile.

ART. 3. — Deși având de obiect locuința, nu beneficiază de dispozițiunile art. 1 al 1, contractele de închiriere și sub închiriere ai căror titulari sunt comercianți, industriași sau meseriași de orice categorie.

Fac excepție dela această regulă și deși beneficiază de dispozițiunile art. 1 al 1 contractele de închiriere având de obiect locuința micilor chiriași când este împreună cu atelierul.

ART. 4. — Contractele de închiriere sau subinchiriere care nu cad sub prevederile art. 1 și cari nu beneficiază de ultima prelungire legală, reintră sub regimul dreptului comun.

În acest scop ca măsură tran-

sitorie se acordă chiriașilor și subchiriașilor beneficiari ai acelor contracte un termen de un an care expiră la 22 Aprilie st. nou 1928 pentru regularea situațiunii lor față de proprietar, în care interval vor putea să se folosească de imobilele ocupate. La expirarea acestui termen, evacuarea se va face potrivit art. 37 din această lege.

ART. 5. — Acordarea beneficiului acestei legi este subordonată împlinirii din partea chiriașilor și subchiriașilor a următoarelor condițiuni:

1. Să aibă principala lor așezare în localitate.

2. Să se folosească personal de imobil și să-l ocupe în mod efectiv.

3. Să nu posedă ei sau soțiile lor în aceeași localitate, la data promulgării legii de față sau ulterior un imobil sau apartament pe care l-ar putea locui și totuși îl ține nelocuit sau să nu aibă dreptul la locuință în natură de la autoritatea sau patronul la care își prestează serviciile.

4. Să nu fi vândut ei sau soțiile lor sau ambii împreună după data de 6 Maiu (23 Aprilie st. v.) 1920 ori care ar fi motivul, afara din acel pentru eșire din diviziune un imobil din localitate, în care au locuit sau ar fi putut locui.

5. Să nu fie contractul de locațiune un accesoriu al unui contract de muncă sau de serviciu, cari s'a rupt din ori ce motiv, în care că chiriașii va trebui să părăsească imobilul în curs de o lună dela această dată.

Să nu se folosească de imobilul în baza unui contract de subinchiriere, oprit de contractul principal sau de legea în vigoare, în momentul închirierii lui.

7. Să nu fie impus pentru un venit global mai mare de 400.000, ori care ar fi calitatea lor.

(Urmează)

Congresul Asociației Clerului „A. Șaguna” la Timișoara

Asociația Clerului „A. Șaguna” și-a ținut într'un cadru sărbătoresc, în ziua de 10-11 Nov. a. c. congresul anual în Timișoara având ca obiect de studiu problema educației religioase și a tinerimii noastre adulte și a organizării ei în societatea „Sf. Gheorghe”.

În ziua primă a congresului la ora 8½ s'a celebrat în sobor sf. Liturghie și Chemarea Sf. Duh, în biserica ortodoxă din Timișoara-Fabric, după care a urmat deschiderea festivă a congresului, în sala mare a casinoului militar, de față fiind nu mare număr de preoți, — în frunte cu I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae al Sibiului; dl dr. A. Bogdan prefect județului; dl dr. A. Cosma, fost ministru, etc. etc.

P. Cuv. Sa părintele dr. Gh. Ciuhandu, în calitate de președinte al Asociației, salută congresul și pe distinșii săi oaspeți, cari l-au onorat cu prezența.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae, în cuvinte pline de devotament apostolic și elan patriotic arată datorința imperioasă a fieștecaruia dintre noi, de a ne grijii de creșterea tineretului făcându-l să simpatizeze mai mult cu Biserica cu idealurile și cu tradițiile ei, fiind un adăpost de apărare și măntuire pe deplin verificat.

Dl prefect dr. A. Bogdan, scoțând la iveală dragostea bănățenilor față de legea străbună, afirmă hotărât că nu se va odihni nici el și nici urmașii lui până ce nu vor înzestra și ultimul cătun din Banat, cu nu altă de închinare, — fiind Biserica cel mai sigur și mai infailibil mijloc de progres pe calea dreptății spre lumina adevărului. La aceasta solemnă afirmație, I. P. S. S. Mitrop. Nicolae răspunde imediat că nici I. P. S. Sa nu se va liniști până ce va împlini vechea și intima dorință a bănățenilor: înființarea unei episcopii ortodoxe în Timișoara.

În numele dlui primar vorbește dl E. Grădinar, consilier comunal și fost preot, implorând Duhul lui Șaguna asupra lucrărilor congresului.

Armata e reprezentată prin dl General comandantul garnizoanei, care subliniază legătura de solidaritate care trebuie să existe între cruce și spadă. Pr. Dumitrescu, aduce salutul preo-

țimii din Bacurești, grupați în jurul societății: „Ajutorul”.

Dl inspector școlar I. Petrovici vorbind în numele școlăii afirmă că D-Sa e convins de superioritatea Bisericii față de Școală; dar aceasta nu se întâmplă decât atunci când preoțimea trăiește în chip sincer în spiritul și litera sf. Evanghelii.

Dl dr. A. Cosma fost ministru, expune în termeni duioși rostul bisericii ortodoxe în trecut neamului nostru și marea ei însemnătate pentru formarea și orientarea în bine a generațiilor viitoare.

După masa comună, la ora 5 m. în sala cea mare a casinoului militar s'a aranjat un frumos festival religios, cu concursul corului cerului religios „Sf. Ecaterina” dela liceul de fete „Carmen Sylva”, corului școlăii normale și al ucenicilor. Au conferențiat: păr protopop dr. Sf. Cioroianu despre „rolul societății, Sf. Gheorghe” pentru tineret și I. P. S. S. pâr. Arhim. Policarp Morașca, despre felul cum putem apropia pe Mântuitorul Hristos de sufletul tinerimii.

Tot la ora 5 concomitent s'au ținut conferințe în același sen z la căminul comunal pentru ucenici, de către pr. Fl. Codreanu și D. Voniga și la școala militară de către pr. Gh. Maior.

Seara la ora 9 s'a ținut priveghiere (denie) la biserica din Timișoara-Fabric, într'u amintirea Sf. Teodor Studitul, cu un cuvânt comemorativ de păr. dr. Gh. Ciuhandu.

În ziua a doua după slujba sf. Liturghii au urmat discuțiunile asupra problemei de organizare a tinerimii adulte; raportul comitetului central; propuneri, etc. — la cari relevăm cu deosebită bucurie cuvintele de căldă alipire, eșite din serioase și temeince convingeri ale dlui General Jiteanu comand-școlăii militare, față de Biserica neamului și față de grija ce o poartă slujitorii ei pentru creșterea unui tineret bun, harnic și în stare să ia mâine toată răspunderea morală pentru destinele țării.

Congresul după terminarea lucrărilor programice, a formulat un energetic protest împotriva concordatului și împotriva încercărilor de-a scoate studiul religiuin din programul învățământului secundar superior.

Ier. Felea
teol. abs.

Sfințirea Bibliotecii funcționarilor inferiori C. F. R.

Sămbătă 13 Noemvrie funcționarii inferiori c. f. r. și-au sfințit biblioteca, în mare parte de către instituțională Bibicescu din Turnul Seșrin. Actul sfințirii a avut loc în localul clubului din strada Virginia Honan, fiind săvârșit de către preotul Iric din Arad. Sala era frumos împodobită cu stegulețe naționale fiind presădită de mulțimea personalului c. f. care a ținut să ia parte în număr mai mare la o așa solemnitate.

După oficierea actului de sfințire, teatru Turic a rostit o inimoasă cantare celor de față, arătându-le rostul cărții, în cariera lor de funcționari c. f. r. — În urmă de inginer inspecteur general Octavian Pop director de plicare c. f. r. le-a vorbit aceluiași funcționari de însemnătatea actului sfințirii. Apoi dl. Al. Popescu funcționar c. f. r. a ținut o scurtă vorbire, arătându-și regretul că dincoace de Carpați mișcarea culturală s'a observat aproape numai în rândurile celor mici.

Seara la orele 8 1/2 a avut loc în sală o adunare orășului un festival artistic.

Au suprasolvit peste costul bilete de intrare următorii domni: N. C. Șera, șeful gării Arad 500 lei; Cluj-Mecanicilor c. f. r. 250 lei; Fața „Astra” 300 lei; Petrovici Emece imp. mișcare 200 lei; Emil Herzan 200 lei; Kohuth Bela 150 lei; General I. Prodan, comand. Div. I. cavalerie, ing. inspector general Octavian Pop, Kornis și Czeller, maior Băicoianu, Budistean, șeful dep. mic de locomotive ing. Reichenberger șeful depulului mare la locomotive, ing. Rimuș Romulus, ing. Staifiu Ioan, Jurca Romulus, Tivadar Alexandru, Mohor, Șerban Iuliu, câte 100 lei; ing. Emil Sima, Cighi Ioan, Lazar Mihail, Széely, Czermann Ioan, Fofru Coriolan, Huber Rudolf, Raicu Ilie, Banci Konrad și Berczi H. câte 50 lei; Dedes D. 20 lei și Zubor 20 lei.

— Rep. —

Cronica Teatrală

„Secretul lui Polichnelle“

— Comedie în trei acte de Pierre Wolff —

[Echipa turneului Soreanu dela Teatrul Național din București, ne-a oferit în seara zilei de 24 Noemvrie un spectacol de primul rang. Pierre Wolff este un nume destul de cunoscut în literatura dramatică mondială și „Secretul lui Polichnelle“ jucat în seara de 24 Noemvrie este socotit ca una dintre cele mai reușite comedii ale sale. Spectacolul este luat din viața de toate zile și de aceea este și absolut omeșesc. Soții Juvenal (Soreanu și dna Sonia Cluceru) deși căsătoriți de 25 ani, n-au ajuns să se cunoască aproape de loc și au unul se acuză și celălalt de prea multă severitate față de unicul lor fiu Gaston, care are vârsta de 24 de ani, adică aceea a surzătorii. O prietină a dnei Juvenal — o văduvă destul de tânără — dsmăgătită în propria-i căsătorie încearcă face ferticită o fată o unei prietene, cerând să poată mărită cu tânărul Gaston. Incercările îi sunt zadarnice, deoarece Gaston are nu numai amantă, dar și un copil de patru ani. Prietenul soțului Juvenal (dl Mărcuș) se cheamă Trevox și cunoscând legăturile tânărului Juvenal cu nanta sa împiedică căsătoria proiectată și îndeamnă pe băiat să mătușească totul părinților, cari infuriți într-un moment, la aflarea știrii că sunt bunuri încep ași arăta, aparte, levăratele sentimente. În afară de Trevox, care vine de un an în casa nanților, primul care calcă pragul este micul și își alege zilnic oră de stat împreună între 3—4 după masă, timp care îl justifică soției cu fel de fel de minciuni. Nu peste multă vreme, demnată de Trevox începe a veni aceiași casă bunica, alegându-și un loc ora dela 4—5. Când Trevox este perfect convins că soții juvenal au uns săși iubească nepotul prea mult, să se mai poată despărți de el pune cale căsătoria tinerilor și acțiunea se sfârșoară dacă nu normal, foarte omeșește, părinții dându-și pe față slăbiciunile și mirându-se că abia acum încep să se cunoască, deoarece dl unel nici altul nu puteau să se cunoască, contra unei asfel de căsătorii. „Secretul lui Polichnelle“ dupăcum a spus este una din comedie monale perfect construite, fără a provoca sul spectatorului prin metode de burard, ci prin spirite bine plasate. Incontestabil că buna reușită se datorește mare parte dlor Soreanu și Mărcuș, dnei Sonia Cluceru și întregului sâmburu, poate cel mai bine înțelegere ne-a venit în această stagiune. Soreanu cu piesa jucată în seara 24 Noemvrie, precum și cu felul n a înțeles să plece acompaniat în teatru, nu face altceva decât să câștige stigiul Teatrului Național, coborit de colegi, în alte împrejurări.

— Rep. —

Stiri și fapte

Intoarcerea reginei

Regina Maria a plecat ieri dimineață cu vaporul „Berengalia” din New-York. La 4 sau 5 Noemvrie, Regina Maria va fi la București.

Dr. Ioan Ţelcu

deputat, a fost denumit și instalat ca prefect al județului Caraș cu sediul în Oravița.

Inflițarea Căminului Cultural

Pentru strângerea legăturilor între intelectualii români din Arad. s'a înființat sub auspiciile Despărțământului Arad al Astei, un casinou care va purta numele de căminul cultural al Astei din Arad.

Săptămâna trecută a avut loc ședința de constituire când s'a desemnat și comitetul de conducere, comitet care urmează apoi să lucreze sub președinția dlui dr. Sever Barbură. Din acest comitet fac parte de drept dl. dr. Theodor Bolș în calitate de președinte al Despărțământului precum și dl. Ascaniu Crisan, vicepreședintele Despărțământului Arad al Astei.

Tot din acest comitet fac parte dnii Avramescu Vasile și colonel Petre Georgescu ca vicepreședinți. Dl procuror Ghitta Augustin directorul căminului, dl Locotenent Stefan Bălcești secretar, Someșan Grigorie profesor, bibliotecar al căminului și dl Jivulescu Tiberiu casier, dr. Ursu Ioan, Vasile Suciu, dr. Mărcuș Mihail, inginer Petrescu și dr. Lazar Nichi, inginer Mateescu Stefan și Adam Gheorghe directorul Băncii Victoria.

Cantina școlii medii „Iosif Vulcan“

La 1 Decemvrie a. c. se va deschide în subsolul școlii civile „Iosif Vulcan“ din Arad o cantină școlară pentru 50 elevi cari vor primi dela 1 Dec până 1 Aprilie în mod grațuit prânz cald în toate zilele de funcționarea școlii.

Cantina va ospita atât elevii școlii civile „Iosif Vulcan“ cât și elevii dela școala primară No. 1, — fiind condusă și întreținută de Societatea Doamnelor Române din Arad având în frunte ca președintă pe dna Adriana Ispravnic, iar ca membră în comitet pe dna Lucia V. Babescu, dra Tulia Bogdan, baroneasa Hortense Popp, și dna Cornelia Papp.

Revoluție în Albania

Mișcarea pentru schimbarea regimului republican din Albania, a trecut în revoluție. Intre trupele guvernelui și între resculați au avut loc ciocniri sângeroase fiind revoluționarii înfrânți.

Noul proiect de vamă

pentru import a fost terminat și va fi prezentat Consiliului de Miniștri din partea dlui subsecretar de stat la Finanțe, dl Manoițescu. La compunerea noului regim vamal s'a ținut seamă de dorințele și propunerile înaintate de către întreprinderile și asociațiile comerciale industriale din țară.

Inscrierile elevilor pregătiți în particular

Inscrierile la examenele particulare a elevilor pregătiți în familie sau școli particulare se fac numai până la 1 Decemvrie.

Președintele Sedriei orfanale

din jud Sălăgiu dr. Alexandru Mureșan, a fost arestat pentru sustragerea unei sume de 1/2 milion lei, din banii orfanilor, a căror avere și fonduri le administra. Când urma să fie arestat în urma unor cercetări, a prezentat certificat medical, că nu este cu mintea sănătoasă și prin urmare ireponsabil. Când a văzut totuș că nu poate scăpa, a declarat, că tot trăia într-o lume de contrabandă, și face și el ca alții. Arestarea a produs mare surprindere.

Camera de Comerț

și de Industrie pune în vedere celor interesați, că mai mulți indivizi suspecti se prezintă în numele firmei „Vonwiller & Co.” postăvorie din Brno, pentru a primi comenzi fictive și a incasa bani. Camera atrage atențiunea comercianților să se pună în gardă față de voiajori firmei amintite.

Aviz

Administrația Financiară atrage atențiunea contribuabililor în restanță cu plata contribuțiilor să achite din timp datoriile, într-o cât fiind aproape de sfârșitul anului licitațiile se vor efectua necondiționat în zilele fixate prin publicații.

† Dr. Aurel Zigre

În Oradea Mare a încetat din viață, cunoscutul avocat și bun român dr. Aurel Zigre, fratele fostului secretar de stat dr. Nicolae Zigre.

Financiare

Se aduce la cunoștință celor interesați că acei cari încetează un comerț, industrie sau profesiune, au drept la scăderea impozitelor numai dela data de când înaintează cereri în scris la Administrația financiară.

x Știre medicală. Dr-ul Róna medic specialist în boli de nas, gât, urechi s'a mutat în Str. Moise Nicoară Nr. 17 (lângă baia Simay).

x Cadouri de Grăciun fotografiți pentru copii originale și naturale, precum și pentru adulți, portreturi execută cu gust artistic salonul Geza Nagy, Arad Bul. Reg. Maria 8 (vis-a-vis cu prefectura județului) parter. 352

x Lei 16 vin nou de podgorie a sosit în Str. Ioan Calvin Nr. 1. 359

Primejdia unei catastrofe pe C. F. R.

— Trenul expres Cluj—București s'a despărțit în două, în tunelul Predeal —

Din Brașov nu se comunică evitarea unei mari nenorociri pe calea ferată română.

Trenul accelerat, care avea direcția Cluj—București tocmai când trecea prin tunelul dela Predeal s'a desfășurat în două părți în urma unei ruperi de frână. Locomotiva cu câteva vagoane a sburat înainte, iar restul vagoanelor urma de sine, amenințând cu deraierea în tot momentul. Numai datorită observării la timp și istețimei conducătorului s'a încunjurat catastrofa, care amenința viața călătorilor. Intre aceștia a erupt o groază de nedescris, mai mulți inși sâriind din tren în tunel și suferind leziuni grele.

Toate sticlele și geamurile s'au spart. Trenul a stat închis și blocat în tunel două ore, până au sosit ajutoarele dela Brașov, cari au restabilit legătura de tren. Linia fiind stricată, trenurile au sosit în capitală cu întârzieri de câte 7 ore.

Conferința poetului Rabindranath Tagore

Conferința poetului indic Rabindranath Tagore s'a ținut ieri la ora 11 a. m. la Teatrul Național în fața unei săli arhipiene.

După prezentarea d-lui ministru al artelor Goldiș, poetul a expus în limba engleză copierea lui, condițiile în care i s'a format talentul, izvoarele de inspirație, filosofică ce stau la temelia producției lui poetice și minunatele comeri ce-a găsit în limba sancrită care l'a inițiat cea dinfăi în tainele ritmului.

Intro impecabilă dicțiune și cu ajutorul excelentelor traduceri făcute de d. Vasile Stoica, conferința a impresionat avântarea concepțiilor cât și prin admirabila muzicalitate a versurilor bengale.

Conferința lui Rabindranath Tagore a fost onorată cu prezența M. S. Regina Maria a Jugoslaviei și A. S. R. Prințesa Elena.

Pe scenă au luat loc dl ministru Lupăș, Trăsnea Greceanu, Al. Duiliu Zamfirescu, C. Nottara, P. Gusty și artiștele Teatrului Național în costume naționale.

Dela primăria comunală Măderat

No. 1241—1926.

Publicațiune.

Primăria Comunei Măderat cumpără o mașină de scris — sistemul se va fixa după darea ofertelor — cari trebuie trimise la Notarul Comunei până la orele 6 p. m. din ziua de 2 Ianuarie 1927 și la 3 Ianuarie 1927 la orele 9 a. m. la aceasta primărie se va ținea licitație publică pentru furnizarea mașinei.

Tot atuncia se va vinde o mașină de scris sistem vechiu „Courier”.

Licitațiunile se vor ținea în contormitate cu L. C. P.

Măderat, la 16 Noemvrie 1926.

353 Primăria comunală.

Primăria comunei Păuliș.

No. 1153—1926.

Publicațiune.

Pentru lucrările de construire a podului plutitor în hotarul comunei Păuliș — se publică licitație cu ofertă închisă, care se va ține în ziua de 18 Decemvrie 1926 orele 11 — în localul primăriei comunale Păuliș.

Invităm pe toți aceia, cari doresc a lua parte la licitația aceasta, să-și înainteze la numita primărie ofertele întocmite, conform prevederilor legii contabilității publice art. 72—85 și a condițiunilor mai jos arătate până la ora 10 a zilei fixate.

Deasupra adresei — pe plicul închis și sigilat — a ofertei se va scrie ofertă pentru lucrările de construire a podului plutitor în hotarul comunei Păuliș.

Oferte întârziate sau date prin telegramă cât și oferte cari vor cuprinde condițiuni nu se vor lua în considerare.

În ofertă se va arăta rabatul din prețurile unitare și nu suma globală.

Proiectul lucrărilor, condițiunile detaliate și modelul de oferte se pot vedea zilnic între orele oficioase la primăria Păuliș.

Ofertele se vor redacta exclusiv în limba românească și rămân valabile 60 (Șasezeci) zile.

Otertele înaintate obligă ofertantul numai decât, iar primăria numai după aprobarea Prefecturii. Păuliș, la 18 Noemvrie 1926.

Cuparescu, Indescrifabil, notar. 355 primar.

No. 690—1926.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința publică că în ziua de 27 Noemvrie ora 10 a. m. în localul Primăriei Petriș se va ținea o nouă licitație publică cu scopul de a exarrenda dreptul de a percepe vama cu ocazia târgurilor de Țară a comunei Petriș din anii 1927, 1918 și 1929.

Licitațiunea se va ținea conform cu art. 72—80 din legea pentru C. P.

Petriș, la 3 Noemvrie 1926. Primăria. No. 337.

Primăria comunei Mișca.

No. 497—1926.

Publicațiune.

Primăria comunei Mișca publică licitație pe ziua de 15. Dec. ora 10 a. m. referitor la darea în întreprindere ale următoarelor:

1. Renovarea gardurilor dela primărie și edificiul servind locuința notarului.

2. Repararea cu tenciuială și văruiul grajdului dela locuința notarului.

3. Repararea și provederea coridorului cu geamuri dela edificiul servind ca locuința notarului.

4. Repararea trotuarului în-gust de cărămidă dela primărie până la locuința notarului circa 25 mtr.

Vadiul de 10% se va depune înainte de licitație la casierul comunei Mișca în numerar sau hârtii de valoare.

Condițiunile detaliate se pot vedea zilnic în biroul notarului comunal.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea asupra Contabilității publice.

350 Primăria com. Mișca.

Primăria comunei Sfânta-Ana

No. 1279—1926.

Publicațiune.

Primăria comunei Sfânta Ana, ține licitație publică în ziua de 20 Decemvrie, 1926. orele 10 a. m. în localul primăriei pentru vinderea unei cantități de 335 litri rachiu, din care 300 litri de comină, restul de prune.

În licitație se va putea concura numai cu oferte inscrite, închise sigilate și cari se vor depune la primărie până în ziua licitației orele 9, 1/2 dimpreună cu un vadiu de 5000 Lei, în numerar sau efecte de valoare.

Licitația se va ținea pe lângă aplicarea disp. art. 73—83 din Legea contabilității publice, Sfânta-Ana, la 17 Noemvrie, 1926.

ARDELEAN, MIHAIL HUN, notar comunal. 357 primar comunal.

Publicațiune.

Comuna bisericească ort. română din Buteni pentru zidirea noului Bisereci prin licitațiune publică va preda spre ardere, 500.000 buc. țigle. Maestrii reflectanți sunt rugați a se prezenta în 28 Noemvrie la primăria din Buteni.

Președintele

363 Comit. parohial.

Dela delegatul Judecătoriei rurale Radna

No. G. 2879—1926—4.

Publicațiunea de licitație.

Subsemnatul delegat judecătoresc în conformitate cu legea execuției și în baza decisului al judecătoriei Radna Nr. G. 2879/4—1926 aduc la cunoștința publică că mișcătoarele: un grajd cu sură din lemn, una cotarcă din lemn și doi viței prețuite la 18000 lei în urma sechestrului teptuit în favoarea urmăriului Iosif Morar din Petriș repr. prin Dr. Iulian Givulescu adv. Lipova, contra urmăriților din Petriș. Pentru incasarea sumei de 2163 lei capital și a. c. se vând la licitație publică fixată pe ziua de 13 Decemvrie orele 5 d. m. la locuința urmăriților din Petriș Nr. 172 invitând pe toți aceia cari doresc a cumpăra cu observarea că contra plății imediată celui ce va oferi mai mult se vor vinde și preda.

Radna, la 16 Noemvrie 1926.

364 Indescrifabil, delegatul judecătorec.

S'a deschis magazinul special de umbrele și geamantano 354

„TRANSYLVANIA“

Primim pentru reparațiuni și renovări umbrele pe lângă cele mai convenabile prețuri. Ne rugăm de sprijinul onor. public

„TRANSYLVANIA“

Magazin de umbrele și geamantane (Palatul Fischer Eliz) lângă magazinul de ghetete Weinberger

La un aperitiv bun

să mergem la buffetul

Zenoviel Voștinar

din Piața Catedralei, unde cu preț ieftin mănănc și bem cele mai gustoase și delicioase mâncări și beuturi. 311

Nou magazin de mobile! Avizăm on. public că am deschis în Arad, Strada Bucur Nr. 10. magazin de mobile unde avem un stabil și mare asortiment de mobile fabricație proprie din cele mai moderne cu prețuri convenabile. Persoane creditabile obțin condițiuni favorabile de plată. Rugând sprijinul on. publ. 351

Prima fabrică română de mobile
Cassa de Păstrare și Soții Seliște, Sucursala Arad, Str. Bucur 10.

Bijuterii, oroloage, obiecte de lux, mare asortiment la FEINER M. Arad, Strada Bratianu No. 3

Pentru aur rupt în bucăți, argint și pietre prețioase plătesc cele mai mari prețuri. — Reparații în atelierul propriu. 384

Doamnelor! Corseturi pentru burți și ten, șireturi de gumă, corseturi p. burți bolnave, Irma Pilcz Arad, Strada Eminescu 14. Peptare în mare asortiment și cu prețuri ieftine se pot căpăta la

Publicațiune.

Pentru aprovizionare Spitalului Județan, Spitalului de Copii și Institutului Obstetric din Arad cu carne, pâine, lapte coloniale și zarzavaturi, pe anul 1927, se va ține licitațiune publică cu oferte închise în ziua de 22 Decembrie 1926 ora 10 în localul Inspectoratului Sanitar Arad (Palatul Cultural).

Condițiunile stipulate în caetul de sarcini se pot vede la susnumitul Inspectorat în fiecare zi de lucru între orele 11—12.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Art. 72—83 din legea asupra contabilității publice.

362 Inspectoratul Sanitar Arad.

Aviz.

Școala de Viticultură Miniș în vederea sărbătorilor pune în vânzare o cantitate de cincizeci hectolitri vin alb de masă, recolta anului 1925, cu prețul de 17 lei per litru, loco școală.

Vânzarea se face în detaliu, dela un decaltru în sus.

358 Direcțiunea.

Ministerul Justiției.

Comisiunea de Naturalizări.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelora cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Ministru,

Subsemnatul Iuliu Samstag supus austriac, domiciliat în comuna Arad dorind a deveni cetățean român cu onoare vă rog să binevoiți a pune în curs procedura de naturalizare și a dispune îndeplinirea formalităților impuse de lege.

Am onoare a depune actele necesare. Primiți vă rog asigurarea deosebitului respect ce vă păstrează.

Iuliu Samstag, dom. în Arad, 345 Bul. Reg. Ferd. 13.

Primăria comunei Rovine, jud. Arad.

No. 1923—1926.

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință, că pentru arindarea dreptului comunal de incasarea taxelor de târ-

guri și bălciri, precum a taxelor de trecerea Mureșului cu podul plutitor comunal — se va ține licitațiune publică în ziua 28 Decembrie 1926 ora 10.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu legea contabilității publice — cu oferte închise și sigilate, pe cari concurenții le vor înainta acestei primării, de unde se pot câștiga — în cursul orelor de serviciu — toate detaliurile și lămuririle necesare.

Rovine, la 12 Noemvrie 1926.

349 Primăria comunei Rovine,

Ministerul Justiției

Comisiunea de naturalizări

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelora cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Președinte.

Pe baza certificatelor anexate aici în original anume certificat de sub No. 397—1925 artistiei orașului Arad, certificat de moralitate No. 396—1925, certifica-

tul oficiului de populație, actul de botez și declarațiune autentică N. notarial public 1907—1924 cer să binevoiți a ordona înregistrarea mea în registrul cetățenilor români din Arad.

Din documentele sus înșirate este evident, că eu m'am născut în comuna Sanlean jud. Arad la 19 August 1892, eu am șezut cu mama mea văd. lui Mihail Kiss proprietară de pământ ca fiul său în Arad dela 1913 luna Februarie până în ziua de azi, sunt și acuma ocupat cu pământul propriu de 13 jugăre în suburbii Arad-Gai, sunt căsătorit și în contra purtarea mea morală nu se poate face excepțiune. În fine am dat declarațiunea în act notarial public despre aceea, că doresc să dobândesc naționalitatea română. În actul notarial s'a înscris, că sum supus maghiar, căci în timp legal din eroare, nu m'am prezentat pentru a fi înregistrat în registrul cetățenilor români și din motivul acesta domnul notar a declarat, că sunt maghiar. Însă constatarea aceasta nu s'a făcut numai din motivul de sus.

Mihail Kiss. 361

România. Institutul Medico-Pedagogic de Stat din Ineu, jud. Arad.

No. 369—926.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că la Institutul Medico-Pedagogic de Stat din Ineu, jud. Arad, se află vacant postul de grădinar, retribuit cu 300— lei salar de bază, plus accesoriile legale și totala întreținere.

Pentru ocuparea acestui post, postulanti își vor înainta petițiile lor pe adresa Institutului, în termen de cel mult 10 zile dela publicarea prezentei, anexând totdeauna următoarele acte:

1. Extrasul actului de naștere.
2. Certificatul de naționalitate.
3. Certificatul școlar.
4. Certificatul sau Diploma de specialitate.
5. Dovada că a satisfăcut serviciul militar.
6. Certificatul medical că este deplin sănătos.

Diracțiunea Institutului Medico-Pedagogic de Stat Ineu. 365

AVIZ!

Aduc la cunoștință on. mei părtinitori și on. public, că atelierul meu de croitorie pentru domni se află în Piața Catedralei (casa Tabakovits). 308

Primesc executarea celor mai la modă haine, pardesiuri, cu prețuri convenabile. Rog sprijinul on. public și pe mai departe.

Martini Lipót.

Prăvălie nouă! Prăvălie nouă!

Sărutare 10 zile!

Prețuri neobicinuit de ieftine Pălării și ghețe pentru dame, pălării și ghețe pentru bărbați 238

Transformări de pălării de filț pentru dame Lei 100.— (8 zile.) Din prețul de vitrină 10% reducerii

Simon Klein

depozit de fabricațiune de pălării Arad Piața Avram Iancu 31.

Prăvălie nouă! Prăvălie nouă!

Aviz!

Cele mai elegante și moderne ghețe pentru dame și domni se execută în cel mai scurt timp cu prețuri convenabile în atelierul lui

Nicolae Gara Arad,

Str. Corvin No. 1. (colț cu Piața Avram Iancu.) 325

AVIZ!

Avizez on. public, că mi-am deschis

prăvălie de florărie

în Arad, Str. Brătianu Nr. 17.

Edmund Schweffer.

Atențiune!

În Str. Moise Nicoară Nr. 2 se află decurând și din nou aranjat

magazinul de carne „Locarno“

unde în orice oră a zilei se poate căpăta cărnuri de vițel, vită, porc, mezeluri, de prima calitate — pe lângă serviciu prompt. 340

Atențiune la firmă!

STEFAN MOLNÁR

electro-mecanic Arad, Cal. Radnei No 43a

Mașinării electrice, motoare, dinamouri, lampe de automobile, reparații și montări. Atelier special de rulari reparații și acumulator pt. conglomerarea electricei. 270

Mobile moderne pentru dormitoare și sufragerie

se pot căpăta, atât la comandă cât și gata pe lângă cele mai convenabile prețuri în atelierul de mobile alui

ILIE NEGRU

din Arad, Bul. Regele Ferdinand 28 Executăm și lucrări de construcții după orice planuri cu prețuri convenabile. 255

Tip. Reihy Succesor Arad

KNAPP vopsește și curăță haine

Atelierul în Arad, Str. Episcopul Radu 10. — Loc pentru străngerea hainelor în Arad, Str. Brătianu 11. În edificiul Băncii Agrare Timișană, 271

Cele mai gustoase mezeluri,

carne de porc, etc. se servesc în magazinul de cărnuri dilicetese alui

Gheorghe Sumandanjun,

Arad, Bul. Regele Ferdinand 52 (lângă restaurantul „La Mielul Negru.“) 326

Rog. sprijinul on public românesc

Poftiți și încercați a lua masa la

Restaurantul Central

Menu dejun — — Lei 30

Menu seara — — Lei 25

Variațiuni de mâncări primul rang! 288

Atelier nou! Atelier nou!

Iosif Horváth

întreprindere de electricitate Arad, colț cu Str. Brătianu și I. Vulcan. Primește executarea tuturor lucrărilor ce cad în această branșă după cele mai moderne planuri. Mare asortiment

de motoare electrice, utensile pentru Radio, candelabre, becuri electrice și accesorii etc. etc. Prețuri moderate. — Serviciu conștiencios. 344

IOSIF MUZSAY

Arad, vis-a-vis cu Teatrul Orășenesc.

Prețurentul de toamnă:

- Costum bărbătesc din stofă de lână pură. Lei 1950
- Costum bărb. în culori la modă. „ 2850
- Costum blemare (vănuțe) și negre. „ 2850
- Pardesiuri de toamnă. „ 1950
- Dubleuri ulster. „ 2850
- Dubleuri englezești. „ 3450
- Ragiane Fregoli. „ 2200
- Impermiabile. „ 960
- Paltoane de piele în toate culorile. „ 4600
- Croitorie după măsurii. Mare depozit de stofă, postav.

Uniformele școlare dela școala medie „Iosif Vulcan“, după prescripțiunile direcțiunii școlare execută croitoria

Cei cari vor să se aprovizioneze pentru iarnă cu vestimente ca: uniforme civile ori de instituțiuni publice, precum și cu chipiuri și căciuli din blană, stoffe pt. școlae și armată să cerceteze firma

Gratis dau fiecărui cumpărător 2 M. de antredeu care cumpără dela mine mărfuri în preț 100L

Mare asortiment de bijuterii, ceasuri, obiecte de lux la firma **Feiner M.** Arad, Str. Brătianu 3. Pentru aur-rupturi și bucăți de aur, argint și pietre prețioase plătesc cele mai mari prețuri. Reparațiuni în atelierul propriu. 301

Buchete și cununi ocazionale foarte frumoase flori în diferite variațiuni, asortiment bogat cu prețuri convenabile la **floraria JANOSI, ARAD**

Strada Eminescu No. 20—22.

ATENȚIE! Firma JANOSI exclusiv numai în Str. Eminescu 20—22 există. Celelalte cu numele Janosi folosesc nume fals. 262

Dacă te dor picioarele sau tălpile

nu suferi și nu amâna îngrji. Pantofar în Arad, Str. Caragiale 20 rea lor, și caută atelierul lui **Ioan Rada** care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghețe comode 279

Ioan Deutsch magazin de aromate. Str. Unirei (fostă Fabian) palatul pânzeturii, etc. Arad în orice moment, mărfuri de prima calitate, pe lângă un serviciu foarte atent. Tot aici se vinde un aranjament pentru o prăvălie de aromate. 346

Aparate și 324 **RADIO** se pot căpăta cu accesorii pentru prețuri mai ieftine ca oriunde la

„Electron“ întreprindere de electricitate și mecanică Arad, Str. Meșianu 1.

Lucru exact! **AVIZ!** Serviciu rapid!

Cu onoare avizez pe tovarășii de profesie că mi-am mutat

ATELIERUL de Confețiune

a fețelor sup. pentru ghețe în Piața Catedralei (casa Szántay) fostul local alui Dimitrie Suciu. Rog și pe mai departe binevoitorul Dv. sprijin **Stefan Nagy** conf. de fețe de ghețe. Modele de croi după cea mai nouă modă. La comenzi în masă reducere de preț. 341

Ciorapi pentru dame dela Lei 30—145! Ciorapi de mătase Lei 145.— lei în sus! Mănuși de piele dela 250 lei în sus! Pantaloni reform dela 68 lei în sus! Svitere, veste croșetate pentru domni și doamne! Tricouri ieftine! Danțele, panglici, ațe, nasturi și alte mărunțisuri etc. Cel mai ieftin isvor de procurare!

A. BOGYÓ Arad, Strada Eminescu Nr. 13. 263

DIRECȚIUNEA UZINELOR de GAZ

a orașului Arad.

Se află în situația plăcută, ca să servească On. public cu gaz de calorie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca tufe și a ne scărda. Instalațiile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secțiia gaz aerian:

Arad, Str. Muciu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor

din str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. publice în ce privește comenzi etc.

Atențiune!

Articole de mărunțisuri, ciorapi pentru dame, bărbați și copii, mărfuri croșetate, pânzeturii, stoffe p. haine și de spălat, coroane (cununi) p. mirese

Vladimir Mitrici

Arad, Str. Cuza Vodă (fostă Thököly Imre) On. părinți ai copiilor sunt rugați, în vederea prețurilor ieftine, să facă comenzi cât mai curând

Cei cari vor să se aprovizioneze pentru iarnă cu vestimente ca: uniforme civile ori de instituțiuni publice, precum și cu chipiuri și căciuli din blană, stoffe pt. școlae și armată să cerceteze firma

Gratis dau fiecărui cumpărător 2 M. de antredeu care cumpără dela mine mărfuri în preț 100L

Citiți Biblioteca de împrumut a „Bibliotecii Concordia“ Gh. Munteanu Arad, Str. Eminescu No. 11. 250

Szántó și Komlós

Prețurentul de iarnă

- Costum p. bărbați dela... 1750 L în sus
- Costum p. băieți dela... 1250 L în sus
- Costum p. băieți cu pant. scurti dela... 1050 L în sus
- Palton p. bărb. negru dela 2200 L în sus
- Palton p. bărb. cu blană... 2600 L în sus
- Palton p. bărb. ulst. și raglan dela... 1850 L în sus
- Palton p. băieți ulst. și raglan dela... 1350 L în sus
- Palton p. băieți dela... 850 L în sus
- Paltoane de piele dela... 4200 L în sus
- Impermiabile (gumă) dela... 950 L în sus
- Impermiabile p. dame dela 1150 L în sus

Mare asortiment de stofe din lână din străinătate. Uniforme pentru școlari după măsură. Arad, Piața Avram Iancu în palatul Teatrului. 297

Aviz!

Flori naturale, buchete, pentru orice ocaziuni, să comandăm dela florăria nou aranjată a

Mariei Kollár

Arad, Str. Brătianu vis-a-vis cu posta centrală 333

Devizele și valuta

Rador, 24 Nov. 1926.

Zurich:	Deschiderea	Inchiderea
Berlin	123.32	123.20
Amsterdam	207.30	207.35
New-York	518.50	518.62.50
Londra	2514.25	2514.25
Paris	16.20	16.25
Milano	20.75	22.60
Praga	15.35	15.35
Budapesta	72.65	72.60
Belgrad	9.15	9.10
București	2.90	2.90
Varșovia	57.50	57.55
Viena	73.30	73.30

In atențiunea cumpărătorilor de mobile

Atrag atențiunea on. cumpărătorii de mobile, că înainte de-a face cumpărarea să cerceteze fabrica de mobile alui

LIPÓT BRUCKNER

ARAD, str. Elena Ghiba Biria Nr. 16

unde poate cumpăra mobile de toate genurile, fabricate propriu, bine executate, pe lângă cele mai convenabile prețuri. Pe toate liniile C. F. R. 45% reducere de transport. Singurul proprietar a firmei: **ADOLF VAJNA.** 248

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale

al dnei Cristina Săbău

Strada Gojdu Nr. 17, ARAD

Confecționează: cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lingerie etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. Imprimațiuni de modele pe pânză.

Ștefan Marki Arad, Strada Meșianu No. 9

Haine (blouse) croșetate, veste, Poulle-uri, ciorapi, mănuși, galuri elegante de mătase, tricouri (indispens.) se capătă pe lângă 245 prețuri convenabile la **SZÁNTÓ** Arad, Str. Eminescu 6.

Citiți și răspândiți

Cuvântul Ardealului

Cenzurat: Prefectura Județului Arad.